Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22
Prenumeraţiunile se primescŭ ... Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Henrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III a o serie 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIII.

„Gazeta" ese în fie-care ḍi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe şése lunĭ 20 franci, pe trei lunĭ 10 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 127. Braşovŭ, Joi 7 (19) Iunie 1890.

Braşovŭ, 6 Iunie st. v.

Una din foile guvernamentale maghiare, vorbindŭ nu de multŭ despre cestiunea gimnasiului din Beiuşŭ, şĭ-a esprimatŭ speranţa, că în urma cunoscutelorŭ declarărĭ făcute de către unŭ membru „competentŭ" alŭ consistoriului din Oradea-mare, acéstă cestiune, atâtŭ de neplăcută guvernului ungurescŭ şi uneltelorŭ sale, va adurmì cu încetulŭ, ne mai luându-se în sémă remonstraţiunile clerului diecesei.

De atuncĭ încóce s'a mai pronunţatŭ şi preoţimea română binesêmţitóre din părţile sătmărene, prin cunoscutulŭ ei memorandŭ energicŭ.

Fiă ḍisŭ spre onórea preoţimei din diecesa română gr. cat. de Oradea-mare, ea este departe de a lăsa sĕ adórmă cestiunea gimnasiului din Beiuşŭ şi stăruie cu modestiă, dér cu demnitate, ca acéstă cestiune sĕ se resolveze în sensulŭ dorinţelorŭ şi rugărilorŭ sale esprimate în conferinţele protopopescĭ.

Episcopulŭ pare a fi aplecatŭ de a împlini aceste dorinţe şi rugărĭ, dér unii sfetnicĭ ai sĕi îlŭ sfătuescŭ acum sĕ se oprĕscă la jumĕtatea drumului, care ar trebuì sĕ ducă la o pace şi înţelegere generală, şi sĕ nu convóce sinodulŭ, ci numai consistoriulŭ plenarŭ.

Astfelŭ în adevĕrŭ, că cestiunea gravă a gimnasiului din Beiuşŭ ar adurmi cu încetulŭ, împlinindu-se dorinţa duşmanilorŭ acestei scóle românescĭ.

Dér viuă e consciinţa preoţimei din diecesa Oradiei marĭ, ceea ce dovedesce şi articululŭ, ce-lŭ publicămŭ mai josŭ şi care caracteriséză stadiulŭ de faţă alŭ cestiunei.

Privirile tuturorŭ se îndréptă acum asupra capului diecesei, a Prea Sânţiei Sale Episcopului, de la care cu dreptŭ cuêvntŭ se aştéptă sĕ satisfacă celei mai juste dorinţe, ce a avut'o vre-odată clerulŭ şi poporulŭ diecesei sale, conchiămândŭ sinodulŭ de toţĭ aşteptatŭ.

Eată articululŭ memoratŭ:

„Sinodŭ",

ér nu „Consistoriu plenarŭ"!

N'a trecutŭ încă o viéţă omenéscă, de când a rĕsunatŭ de pe buzele poetului nostru provocarea: „Preoţĭ cu crucea 'n frunte, căcĭ óstea e creştină, devisa'i libertatea şi scopulŭ e pré sântŭ". Brava preoţime pĕtrunsă de a sa sântă chiămare a şi păşitŭ în fruntea poporului luptândŭ pentru libertatea lui. Mulţămită jertfei bravilorŭ martirĭ ai causei sânte, némulŭ românescŭ şĭ-a pututŭ elupta loc între némurile lumei, şĭ-a eluptatŭ nume între popóre. Au începutŭ a se revĕrsa ḍorile libertăţii asupra némului robitŭ de sute şi mii de anĭ, s'a ḍisŭ frăţietatea pentru Românulŭ, care nu era luatŭ în socotinţă, i-s'a recunoscutŭ egalitatea iobagiului, preţuitŭ mai josŭ de câtŭ vita. A începutŭ a respira mai liberŭ némulŭ nostru, apăsatŭ de vécurĭ.

Se ḍice, că unŭ poporŭ trăesce în inteliginţa sa! Adevĕratŭ. In vécurile trecute singura inteliginţă a poporului românŭ a fostŭ preoţimea, care, deşi maltratată, despreţuită, şicanată, lipsită de cultură mai înaltă, séu póte chiar pentru aceea, şĭ-a conservatŭ totdéuna individualitatea naţională, şi în timpurile grele s'a luptatŭ pentru némulŭ sĕu, cu elŭ dimpreună suferindŭ trupesce şi sufletesce, i-a cunoscutŭ vitalitatea, şi cu elŭ dimpreună trăesce şi móre!

Timpulŭ de bucuriă însĕ n'a fostŭ lungŭ. Unde a rĕmasŭ pentru noi Românii de dincóce de Carpaţĭ libertatea, egalitatea şi frăţietatea? Ele deveniră pentru noi idealurĭ, pentru ajungerea cărora n'au fostŭ îndestulitóre sacrificiile părinţilorŭ noştri! „Libertatea", pentru cei carĭ nu suntŭ privilegiaţĭ, esistă numai pe hârtiă. „Egalitatea" nu esistă nicĭ pe tĕrêmulŭ socialŭ, cu atâtŭ mai puţinŭ pe celŭ politicŭ. „Frăţietatea" a ajunsŭ lucru de rîsŭ.

Esercitarea drepturilorŭ politice ni-se face imposibilă, terenulŭ culturalŭ cu încetulŭ ni-se închide. Institutele românescĭ, zidite şi susţinute din sudórea némului românescŭ, séu prin munificenţa puţinilorŭ binevoitorĭ ai Românilorŭ, suntŭ abătute dela menirea lorŭ, şi ingerinţa autocratică a guvernului, contrarŭ tuturorŭ progreselorŭ nóstre naţionale, cresce mereu şi ameninţă esistinţa lorŭ: veḍĭ gim. din Beiuşŭ, legea limbei grecescĭ; ba se vêră chiar în sanctuarulŭ familiei, de unde vorŭ sĕ răpéscă mlădiţele cele mai fragede şi le espunŭ, pe cale legală, uneltirilorŭ: veḍĭ asilurile de copii, şcólele poporale din Nirŭ.

Faţă cu periculului ce ne ameninţă limba şi cultura românéscă vedemŭ luptându-se preoţimea, brava nóstră preoţime dela sate, care până astăḍĭ sufere de lipsele ḍilnice, este şicanată, urgisită din partea celorŭ puternicĭ. Ea totuşĭ se arată démnă de postulŭ ce-lŭ ocupă, ca părinţĭ sufletescĭ ai némului în fruntea căruia stau, apĕră, ca antecesorii lorŭ, cu bărbăţiă causa sântă, deşi sciu că nu potŭ aştepta deocamdată pentru lupta acésta decâtŭ batjocură şi huiduirĭ, se adună, se grupéză, pentru apĕrarea intereselorŭ comune, strigă „veto" alŭ plebeilorŭ.

Şi sĕ ḍică cineva, că nu esistă eroismŭ în ḍilele nóstre! Óre nu este eroismŭ adevĕratŭ fapta bravilorŭ preoţĭ din diecesa oradană, în frunte cu câţĭva protopopĭ devotaţĭ causelorŭ sânte, fără distincţiune pe peptŭ, carĭ însĕ pórtă distincţiunea în sênulŭ lorŭ, o au în onórea fraţilorŭ de unŭ sânge, în recunoscinţa viitorului!

Fiţĭ măriţĭ, bravĭ luptătorĭ pentru causele sânte, fiă-vĕ numele eternisatŭ în cronicele némului vostru, pentru care luptaţĭ, ale acestui neamŭ, care nicĭ odată nu uită, — care după legile morale şi fisice are sĕ se bucure încă de unŭ viitorŭ demnŭ de elŭ şi de trecutulŭ lui.

Şi pe când o parte din biserică duce o luptă aprópe desperată, pe când vedemŭ pe preoţii noştri sătenĭ sărindŭ în ajutorulŭ fiilorŭ sufletescĭ, vĕḍêndu-i în gura leului, ce face clerulŭ aşa numit mai înaltŭ?

Te cuprindŭ fiorĭ recĭ şi par'că trebue sĕ perḍĭ curagiulŭ, când vedĭ şi cetescĭ ce activitate desvóltă aḍĭ parte din prelaţii şi mai marii bisericei, activitate, care numai folositóre nu póte fi pentru poporulŭ nostru. De unde atâta slugărniciă, atâta şovăire?

Sĕ privimŭ singurulŭ casŭ cu gimnasiulŭ din Beiuşŭ. Istoriculŭ acestui nefericitŭ institutŭ este prea bine cunoscutŭ, precum şi fasele, prin carĭ a trecutŭ în timpulŭ mai din urmă. Agitaţiunea produsă din causa vestitei ordinaţiunĭ ministeriale arată, că preoţimea din diecesa oradană vede periculului, ce'i ameninţă biserica şi şcólele, şi caută modul cum s'ar puté evita acestŭ periculŭ séu celŭ contrasŭ cum sĕ'lŭ delătureze?!! Espedientulŭ celŭ mai bunŭ îlŭ află în ţinerea unui sinodŭ generalŭ, în care desbătêndu-se causa, sĕ facă o acţiune comună la ministru, la tronŭ, la capulŭ bisericei apusene, şi décă tóte vorŭ fi înzadarŭ, mai bine sĕ se închidă acestŭ institutŭ, decâtŭ sĕ nu servéscă spre scopulŭ întemeiatŭ, adecă spre înaintarea şi propegarea culturei românescĭ, prin crescerea tênĕrilorŭ românĭ în spiritŭ corĕspunḍĕtorŭ geniului românescŭ!!!

Dorulŭ este generalŭ, dér cei dela guvernulŭ diecesanŭ vĕdŭ în mişcarea acésta unŭ actŭ de resvrătire în contra lorŭ, şi cu totŭ preţulŭ voescŭ a sufoca mişcarea generală.

Cei carĭ urmărimŭ cu atenţiune mişcările pro şi contra, vedemŭ preoţimea sătênă de-o parte îngrijată de sórtea émului sĕu, observândŭ abisulŭ de care se apropiă diecesa, vĕḍêndŭ intenţiunile infernale, carĭ au de scopŭ nimicirea încrederei şi a alipirei între preoţĭ şi capulŭ lorŭ, vĕḍêndŭ „pata ruşinătóre", ce vré partida cealaltă sĕ o pună pe numele aceluia, care, cu trupŭ cu sufletŭ devotatŭ diecesei sale, a jertfitŭ mai multŭ chiar decâtŭ antecesorii sĕi la olaltă, ér de altă parte vedemŭ unŭ omŭ cu partida sa îngrăşatŭ din beneficiile câştigate prin legăturĭ familiare, urmărindŭ unŭ scopŭ anumitŭ, care scopŭ din punctŭ de vedere personalŭ póte fi de doritŭ, ér modurile,

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

Despre rîsŭ şi despre plânsŭ.

„Celŭ ce rîde în urmă, rîde mai bine ca toţĭ", ḍice unŭ vechiu proverbŭ germanŭ. Dér cum e cu acela, care rîde ântêiu? Nu înţelegŭ pe nebunŭ, care când aude povestindu-se o anecdotă glumĕţă rîde de trei orĭ — rîde ântêiu înainte de toţĭ ceilalţĭ, îndată ce se începe povestirea, alŭ doilea, când rîdŭ ceilalţĭ ascultătorĭ, şi alŭ treilea rîde când în cele din urmă înţelege de ce s'a rîsŭ, — ci înţelegŭ cine a rîsŭ întêiaşĭ dată în acéstă vale pămêntéscă a plângerilorŭ, şi ce a fostŭ mai înainte pe pămêntŭ: plânsulŭ, orĭ rîsulŭ?

In operile istoricilorŭ culturei nóstre aflămŭ cercetărĭ amĕnunţite asupra invenţiunilorŭ bucătăriei şi a ţesutului, a împletitului şi a clădirei, apoi asupra timpului, când s'au întrebuinţatŭ mai întêiu diferitele metale. Ba chiar întréga istoriă universală, pe care cei vechĭ o divisau în evulŭ de aurŭ, de argintŭ şi de fierŭ, a fostŭ împărţită în periódele de pétră, de bronzŭ şi de fierŭ, dér despre aceea, când s'a inventatŭ plânsulŭ şi rîsulŭ nu ne spune nimenĭ nimicŭ.

Nicĭ în cartea instructivă a lui Darwin, întitulată „Espresiunea emoţiunilorŭ la ómenĭ şi la animale" (The expresion of the emotions în men and animals) nu aflămŭ unŭ rĕspunsŭ clarŭ şi hotărîtŭ la acéstă întrebare, mai alesŭ asupra rîsului.

Rîsulŭ la omŭ pare a fi fostŭ la începutŭ — după Darwin — espresiunea bucuriei séu a fericirei curate. Trebue dér că n'a fostŭ tocmai de rîsŭ lucrulŭ, de care a rîsŭ omulŭ prima-óră. Brehm ne spune, că elefanţii tinerĭ, décă suntŭ rĕu trataţĭ, vérsă multe lacrimĭ, şi la cânii credincioşĭ póte se observe cineva, când îşĭ regăsescŭ pe stăpânulŭ lorŭ, rudimentele unui surîsŭ. Despre lacrimile făţarnice de crocodilŭ nicĭ nu voimŭ sĕ mai vorbimŭ.

Nicĭ dela caii lui Achille, a cărorŭ jale nĭ-o descrie Homerŭ atâtŭ de mişcătorŭ ḍicêndŭ, ca stĕteau cu capulŭ plecatŭ şi lacrimĭ fierbinţĭ le curgeau din ochĭ, nu putemŭ lua vr'unŭ argumentŭ, pentru-că erau animale divine nemuritóre şi lui Joe 'i părea rĕu, că i-a dăruitŭ omului, „fiinţei celei mai de plânsŭ de pe pămêntŭ."

Numai susŭ la ḍei domnesce rîsulŭ veselŭ şi „rîsulŭ homericŭ" a devenitŭ proverbialŭ. Darwin înse le face nedreptate ḍeilorŭ homericĭ, când ḍice, că rîsulŭ lorŭ nu e decâtŭ „isbucnirea bucuriei lorŭ cerescĭ după banchetele lorŭ ḍilnice." Olimpicii n'au fostŭ tocmai aşa de gurmanḍĭ. Décă în primulŭ cantŭ alŭ „Iliadei" rĕsună unŭ rîsŭ nemărginitŭ alŭ „fericiţilorŭ ḍei" acésta s'a întêmplată în urma săriturilorŭ caraghióse ale schiopului Hephest şi Horaţiu (Carmen I. 10) îlŭ face pe Apollo sĕ rîdă de apucăturile hoţescĭ ale lui Mercur. Dér nicĭ chiar la ḍeii eternĭ nu domnesce o veseliă neturburată; Hero lovesce nedemnŭ cu palma'n faţă pe Artemis, ér acésta fuge plângêndŭ (Iliada XXI) în „Eneidă" vine Venus cu ochii plânşĭ la Joe şi i-se jăluesce, ér acesta o sărută suriḍêndŭ şi o mângăiă.

„Pe rîḍĕtorĭ îi iubesce Dumneḍeu", ḍice unŭ proverbŭ germanŭ, şi chiar şi Jehova celŭ rigurosŭ rîde câte-odată; dér rîsulŭ lui e mai multŭ ironicŭ, elŭ rîde, cum ne spune psalmistulŭ, de îngâmfarea păgânilorŭ, carĭ nu vorŭ scăpa de pedépsa meritată.

In acelaşŭ modŭ cum se plânge, la Virgiliu, Venus asupra sórtei fiiului ei Enea, dér şi mai mişcătorŭ descrie profetul Eremia plânsulŭ amarŭ alŭ mamei Rachila asupra copiilorŭ ei, pe carĭ îi credea perduţĭ. Dér şi pe ea o mângăiă Domnulŭ cu cuvinte prietinóse şi, precum a anunţatŭ Joe ficei sale viitórea mărire a Romei, aşa a promisŭ — după Eremia — Dumneḍeu Rahilei sale reîntórcerea copiilorŭ ei din ţéra duşmanului, „şi urmaşii tĕi multŭ vorŭ avé sĕ nădăjduiască."

In genere se plânge cu multŭ mai multŭ, decâtŭ se rîde în bibliă. In testamentulŭ vechiu şi nou abia se află patruḍecĭ de pasage, în carĭ se rîde, dér mai multŭ de două sute, în carĭ se plânge, şi numai în patru capitule ale bibliei nu se plânge. Noi, ómenii modernĭ, nu ne putemŭ închipuì amorulŭ mai de locŭ fără rîsŭ şi plânsŭ, cum ḍice o poesiă poporală italiană:

L'amor comincia con suoni e canti
E poi finisce con dolori e pianti. —

prin carĭ vré sĕ'lŭ ajungă, potŭ causa perire sufletéscă la mii şi mii de credincioşĭ. Óre sĕ póte aplica şi aicĭ: Finis sanctificat media??

Nu voiamŭ sĕ pertractezŭ activitatea discretului canonicŭ gr. cat., dér nu se póte evita, căcĭ cele ce se petrecŭ în diecesa oradană suntŭ tóte faptele lui, nu se potŭ aduce în combinaţiune cu numele Părintelui Episcopŭ, care cu dreptŭ cuvêntŭ se numesce „Bunulŭ"; responsabilŭ este numai pentru încrederea aceea, de care se bucură omulŭ acela, alŭ căruia trecutŭ şi presinte dovedesce, că numai creştinŭ gr. cat. *românŭ* nu este.

Sĕ intrămŭ numai în institutulŭ rĕdicatŭ de Leopoldŭ alŭ II în Oradea-mare, care pórtă inscripţiune „românéscă." Acestŭ institutŭ întemeiatŭ de Impĕratulŭ blândŭ, împăcătorulŭ spiritelorŭ, are menirea de a cresce bărbaţĭ culţĭ şi în loculŭ primŭ preoţĭ devotaţĭ poporului românescŭ rĕmasŭ îndĕrĕtŭ în cultură. Institutulŭ, odinióră fala şi focularulŭ românismului din Ungaria, adĭ, mulţămită stăruinţei circumspectului şi înţeleptului conducĕtorŭ, a Canonicului-Rectorŭ-Seminarialŭ, în cele materiale înflioresce, dér pentru Românĭ adĭ e perdutŭ, căcĭ în institutŭ numai frontispiţiulŭ şi fundaţiunile suntŭ românescĭ, ér spiritulŭ şi limba de conversaţiune corĕspunde spiritului şi limbei de conversaţiune a conducĕtorului sĕu. Tinerii eşiţĭ odinióră din acestŭ aşeḑĕmêntŭ de cultură au fostŭ şi suntŭ adevĕraţĭ fii ai némului, din care facŭ parte, ér cei carĭ esŭ astădĭ nu cunoscŭ limba părinţilorŭ, nu cunoscŭ trecutulŭ, suferinţele némului lorŭ şi trebue trimişĭ la seminariulŭ din Blaşiu, nu ca sĕ-şĭ însuşéscă Sânta Teologiă în spiritulŭ bisericei nóstre şi sĕ înveţe ritulŭ, ci ca sĕ înveţe limba liturgică românéscă, ce n'au pututŭ face, trăindŭ în institutulŭ românescŭ, unde însĕ şi cu superiorii, preoţĭ românĭ greco-cat., conversézã în altă limbă.

Nu este secretŭ înaintea nimĕnuia, că Episcopulŭ, fiindŭ sincerŭ şi bunŭ, în toţĭ presupune asemenea sinceritate şi bunĕtate, şi décă cineva căştigă încrederea lui, de sfatulŭ aceluia ascultă. Amŭ spusŭ, cine este acela, care se bucură aḑĭ de încrederea Episcopului, şi amŭ arĕtatŭ printr'unŭ esemplu, ce putemŭ aştepta dela activitatea lui.

Vine acuma la rêndŭ sĕ desbatemŭ o cestiune, care se pertractéză între preoţĭ în legătură cu convocarea sinodului. Nu cunoscŭ, care póte sĕ fiă motivulŭ, ce l'a înstrăinatŭ pe bunulŭ Episcopŭ dela idea sinodului, căcĭ scimŭ cu toţii, că chiar Ilustritatea Sa a fostŭ celŭ mai aprigŭ apĕrătorŭ alŭ sinodalităţii, şi eu nu credŭ sĕ obvină o causă mai momentósă, decâtŭ causa limbei, fără care biserica nóstră nu póte esista, şi care în fundamentulŭ sĕu este ameninţată prin încercările cele mai nouĕ.

Destulŭ, că părintele Episcopŭ nu vré sĕ audă de sinodŭ, ci, sigurŭ la sfatulŭ unora, voiesce sĕ convóce *numai unŭ „consistoriu plenarŭ"*.

Dér punŭ întrebarea, că óre convocarea acestui „consistoriu" póte sĕ mulţăméscă preoţimea, care cunósce încă din sinodulŭ dela 1882 cum prin intrigile unui canonicŭ, care astăḑĭ este omnipotentŭ, s'au zădărnicitŭ intenţiunile episcopului cu forurile protopopescĭ?? Şi acuma, cu puţinii membri consistorialĭ, asesorii, nu va puté face după placulŭ sĕu?? fiindŭ cei mai mulţĭ din ei adicţii lui, ér mulţĭ din causa depărtărei, a bĕtrâneţelorŭ nu se vorŭ presenta?!

Nu consistoriu plenarŭ, ci *sinodŭ diecesanŭ* cerurămŭ noi, în care tótă diecesa sĕ-şĭ esprime durerea faţă cu încercările vătĕmătóre, voimŭ o declaraţiune solemnă din partea clerului întregŭ în causa aşeḑămintelorŭ culturale ameninţate, carĭ fiindŭ posesiunea diecesei, numai acea póte decide după firea lucrului, ér episcopulŭ, ca primulŭ oficiantŭ în diecesă, trebue sĕ asculte cererea fiilorŭ sĕi, décă nu voiesce sĕ vină în colisiune cu ei. Nu este vorbă aicĭ de demonstraţiune în contra episcopului, pe care până acuma cu toţii 'lŭ venerămŭ ca pe adevĕratulŭ părinte alŭ fiilorŭ sĕi sufletescĭ, nicĭ în contra guvernului unguresc nu voimŭ demonstraţiunea, căcĭ cu buna voimŭ sĕ'lŭ înduplecămŭ a-şĭ revoca ordinaţiunile vătĕmătóre.

Chiar din contră, voimŭ sĕ punemŭ stavilă uneltirilorŭ, prin carĭ se intenţionéză înstrĕinarea episcopului de noi, voimŭ sĕ-i susţinemŭ autoritatea şi iubirea, precum şi renumele sĕu meritatŭ, ameninţate prin încercărĭ sinistre, voimŭ ca numele lui sĕ între „nepătatŭ" în analele acestei diecese, între binefăcĕtorii poporului românescŭ, pentru care a trăitŭ şi sacrificatŭ, carĭ tóte, ce suntŭ ameninţate prin respingerea cererei juste a clerului, prin votulŭ de neîncredere adresatŭ preoţimei cu denegarea sinodului cerutŭ în causa vitală a limbei sale.

Décă părintele episcopŭ, despre ale căruia simţĕminte curate suntemŭ pe deplinŭ convinşĭ, nu va mai asculta de şoptirile, carĭ 'lŭ ducŭ în rătăcire, şi va asculta numai de îndemnulŭ sĕu propriu, conformŭ dorinţei generale, va conchiăma sinodŭ generalŭ, ér nu consistorŭ plenarŭ, va pune corónă faptelorŭ sale de binefacere, îşĭ va susţiné renumele nepătatŭ înaintea Românilorŭ şi va dovedi, că interesele diecesei le pune mai pe susŭ de orĭ-ce.

Unŭ preotŭ.

DIN AFARĂ.

Schimbări în cabinetulŭ bulgarŭ.

O telegramă din Sofia asigură, că în cabinetulŭ bulgarŭ din Sofia s'au întêmplatŭ în ḑilele din urmă schimbărĭ. Ministrulŭ de esterne *Stranski* şi ministrulŭ de finanţe Sallabasev au demisionatŭ. Causele demisiunei ministrilorŭ, după numita telegramă, nu suntŭ nicĭ-decum politice, ci personale. Fóia bulgaréscă „Bulgarie" spune, că portofoliulŭ de esterne 'lŭ va luă *Stambulov*, ér celŭ de finance actualulŭ ministru de culte *Jivcov*.

Intêlnire între monarchĭ.

„Standard" asigură, că viitórea întêlnire între împĕratulŭ germanŭ şi celŭ austriacŭ are sĕ fiă hotărîtă peste puţine ḑile. Acéstă întêlnire e menită a arăta, că raporturile intime dintre cele două imperii n'au suferitŭ nicĭ o schimbare. Ca rĕspunsŭ la acéstă asigurare, spune „Nordd. Allg. Ztg.", că întrevederea, care are sĕ fiă în Liegnitz, e deja stabilită de două lunĭ, şi că raporturile amicale dintre Austro-Ungaria şi Germania n'au trebuinţă de asigurărĭ nouĕ.

Despre întêlnirea, ce o va avé împĕratulŭ germanŭ cu Ţarulŭ în Rusia, cu ocasiunea manevrelorŭ armatei rusescĭ, „Nordd. Allg. Ztg." scrie, că scirea ḑiarelorŭ dată ca presupunere, cumcă împĕratulŭ germanŭ va fi însoţitŭ în călĕtoria sa în Rusia de cancelarulŭ imperiului Caprivi, a devenitŭ de câteva ḑile adevĕrŭ.

Intêlnirea lui Caprivi, Crispi şi Kalnoky.

Diarulŭ „Karlsbader Spruder" scrie următórele privitórŭ la întêlnirea lui Caprivi, Crispi şi Kalnoky: Aristocraţii germanĭ, carĭ petrecŭ aicĭ şi carĭ stau în atingere cu guvernulŭ din Berlinŭ, vorbescŭ, că după reîntórcerea împĕratului germanŭ din Anglia, la dorinţa espresă a împĕratului, Caprivi, Kalnoky şi Crispi se vorŭ întâlni la începutulŭ lui Augustŭ în Karlsbad, unde ministrulŭ preşedinte italianŭ va veni cu nevastă-sa şi unde şi Caprivi petrece în fiă-care anŭ câteva sĕptĕmânĭ.

Consulate sêrbescĭ în Mostarŭ şi Serajevo.

Precum împărtăşesce „Pesti Naplo", guvernulŭ sêrbescŭ a avutŭ intenţiunea sĕ înfiinţeze consulate sêrbescĭ în Mostarŭ şi în Serajevo. Contele Kalnoky însĕ, la întrebarea ce i-a făcut'o guvernulŭ sêrbescŭ, a declaratŭ, că e superfluă înfiinţarea acestorŭ consulate, de óre-ce în Bosnia şi în Erţegovina trăescŭ puţinĭ supuşĭ sêrbĭ. Precum spune fóia ungurésca, contele Kalnoky a rĕspunsŭ negativŭ în urma înţelegerii, ce a avut'o cu ministrulŭ pentru Bosnia, Beny-Kallay, care nu e dispusŭ a crea şi în provinciile ocupate focare de uneltirĭ pan-sêrbescĭ, cum suntŭ şi consulatele rusescĭ în singuraticele state balcanice.

Vorbirea Monarchului în delegaţiunĭ, şi Rusia.

Fóiei „Pol. Corr." i-se scrie din Petersburgŭ, că vorbirea Monarchului în delegaţiunĭ, deşi n'a făcutŭ în Rusia o impresiă deosebită, totŭ se póte ḑice, c'a fostŭ primită cu satisfacţiă de cercurile politice şi oficióse rusescĭ, mai alesŭ pentru-că vorbirea n'a avutŭ unŭ aşa ascuţişŭ politicŭ ca cea din anulŭ trecutŭ. Accentuarea sporirei armatei n'a făcutŭ impresiă rea în Petersburgŭ, fiindcă apariţiunea acésta se póte vedé la tóte puterile, ca o urmare regretabilă a situaţiunei. Intrégă vorbirea, ḑicŭ cercurile politice rusescĭ, îţĭ face impresia, că Austro-Ungaria este pĕtrunsă de sentimentele păcei şi asta este unŭ faptŭ din care Ruşii potŭ sĕ tragă conclusiunea, că faţă cu tripla aliantă potŭ fi liniştiţĭ.

Privitorŭ la scirea, că archiducele Carolŭ Ludovicŭ va merge în decursulŭ verei în Rusia, e de observatŭ, că décă se va hotărî sĕ mérgă la Petersburgŭ, póte fi sigurŭ de o primire din cele mai binevoitóre din partea Ţarului.

Rĕsboiulŭ vamalŭ dintre Austro-Ungaria şi Serbia.

In audienţa ce a avut'o atâtŭ la M. Sa monarchulŭ, câtŭ şi la contele Kalnoky, trimisulŭ sêrbescŭ din Viena d-lŭ Simicĭ a accentuatŭ, că guvernulŭ sĕu nutresce *cele mai amicale intenţiunĭ* pentru monarchia vecină şi tinde a susţiné şi în viitorŭ aceste raporturĭ neturburate. De aceea i-a bătutŭ la ochĭ guvernului sêrbescŭ, că ministrulŭ ungurescŭ de agricultură *a opritŭ importulŭ de porcĭ*. Acéstă mĕsură póte că puţinŭ e întemeiată cu considerare la starea epidemiei de vite în Serbia, de aceea e de regretatŭ scopulŭ ministrului ungurescŭ pentru comerţulŭ sêrbescŭ. Guvernulŭ sêrbescŭ va face totulŭ din parte'i, ca sĕ împedece o introducere a epidemiei, şi décă guvernulŭ ungarŭ se teme, că se vorŭ introduce din România vite bolnave, atuncĭ guvernulŭ sêrbescŭ ar fi gata a păzi *graniţa sêrbéscă de cătră România* printr'unŭ cordonŭ de poliţiă veterinară. Dér décă mĕsura ministrului ungurescŭ nu e de natură poliţienéscă veterinară, ci unŭ *corolarŭ la aserţiunile contelui Kalnoky*, atuncĭ lucrulŭ trebue judecatŭ din altŭ punctŭ de vedere. Décă i-se impune Serbiei *rĕsboiulŭ vamalŭ*, atuncĭ spre marea ei părere de rĕu va trebui *sĕ ia posiţiă de apĕrare, şi crede chiar, că posede mijlócele potrivite pentru acésta.*

Contele *Kalnoky* a rĕspunsŭ, că şi monarchia austro-ungară nutresce sentimente fórte amicale pentru Serbia, care a simţitŭ adese-orĭ bunăvoinţa Austro-Ungariei. Ministrulŭ speră şi doresce sĕ se continue astfelŭ aceste raporturĭ. Mĕsura ministrului ungurescŭ e de natură curatŭ poliţienéscă-veterinară. Scopulŭ nu e a împedeca comerţulŭ cu Serbia. *Dér atêrnă de viitórea atitudine a Serbiei*, ca mĕsura amintită sĕ rĕmână isolată, orĭ sĕ resulte din ea *o îngreuiare a raporturilorŭ economice pe tótă linia.* Serbia îşĭ are în acéstă privinţă cu totulŭ în mâna sa desfăşurarea viitorului sĕu. Ministrulŭ accentuă de repeţite-orĭ, că elŭ nicĭ nu doresce, nicĭ nu speră o desvoltare mai departe a acestorŭ stărĭ şi că în acéstă direcţiune totulŭ atêrnă de modulŭ cum *regenţa şi guvernulŭ Serbiei va pricepe şi va dovedi prin fapte raportulŭ ei cătră monarchia austro-ungară.*

D-lŭ Simicĭ vorbi şi cu ministrulŭ ung. de agricultură, care i-a spusŭ, că mĕsura a luat'o din causa stărilorŭ epidemice esistente, şi nicĭ nu póte sci câtŭ timpŭ va rĕmâné în vigóre, deóre-ce totulŭ atêrnă de raporturile epidemice.

In acéstă privinţă însĕ lucrurile stau rĕu, căcĭ mai în fiă-care ḑi se raportéză, că transporturĭ de porcĭ sêrbescĭ au fostŭ respinse la graniţă de autorităţile vamale ungare.

O telegramă din Belgradŭ împărtăşesce, că *ministrulŭ sêrbescŭ de comerţŭ a protestatŭ în contra mĕsurii luate de guvernulŭ ungarŭ* în contra împedecării esportului porcilorŭ sêrbescĭ. Ministrulŭ sêrbescŭ de esterne a trimisŭ în acéstă privinţă o notă contelui Kalnoky. *Décă guvernulŭ ungarŭ nu'şĭ retrage mĕsura, guvernulŭ sêrbescŭ va interḑice transitulŭ din Ungaria prin Serbia.*

SCIRILE ḐILEI.

Ministrulŭ Csaky şi Kulturegylet-ulŭ. Prima deputaţiune, pe care a primit'o în audienţă ministrulŭ Csaky acum, cu ocasiunea petrecerei sale în Clujiu, a fostŭ deputaţiunea „Kulturegylet"-ului. La salutarea fişpanului conte Beldi Akos, sub a căruia conducere s'a presentatŭ deputaţiunea, ministrulŭ a rĕspunsŭ, după cum spune „Kolozsvár", în cei mai călduroşĭ terminĭ faţă cu „Kulturegylet-ulŭ. E fără părechiă — ḑise elŭ— succesulŭ ce l'a dobânditŭ „Kulturegylet"-ulŭ într'unŭ timpŭ aşa de scurtŭ. Ilŭ umple de bucuriă vestea despre prosperarea acestei societăţĭ, pe care prosperare i-o doresce din tótă inima. După-ce ministrulŭ vĕrsă puţinŭ „balsamŭ" mângăitorŭ şi în inimile Jidanilorŭ ortodoxĭ, cărare le promise, că va fi cu cea mai mare bunăvoinţă faţă cu şcóla lorŭ, silindu-se, décă-i va fi cu putinţă, a-i da şi ceva ajutorŭ, plecă Lunĭ diminéţa la Oradea-mare, de unde se va întórce la Pesta. Ministrulŭ promise, că încă-odată va veni la Clujiu, cu care ocasiune va cerceta şi şcóla jidovéscă.

Nu-i vorbă, corbŭ la corbŭ nu scóte ochii. Dér unde naiba vorŭ fi „succesele fără păreche" ale Kulturegyletului? Póte că musica, bancheturile, toastele orĭ mai bine ḑisŭ beţia de cuvinte, larma, c'o vorbă tămbăluirile de pe la adunările generale? Aceste fără păreche succese le-a înţelesŭ ministrulŭ? Atuncĭ are dreptate, altcum bucuria lui ar fi — tufă de Veneţia.

***

Inmormêntarea regretatului comerciantŭ *Constantinŭ I. Popasu* s'a sĕvêrşitŭ alaltăerĭ d. a. cu concursulŭ unui publicŭ fórte numerosŭ. Scolarii dela şcólele centrale române din locŭ cu profesorii lorŭ au mersŭ în fruntea cortegiului funebru ér carulŭ mortuarŭ a fostŭ însoţitŭ de unŭ şirŭ lungŭ de rudenii, amicĭ şi cunoscuţĭ ai rĕposatului din societatea alésă română şi neromână a Braşovului. Astfelŭ înmormêntarea acestui bravŭ concetăţénŭ a fostŭ démnă de meritele, ce şi-le-a căştigat în viéţa sa modestă şi acum pe patulŭ de mórte prin donaţiunile fru-

---

E remarcabilŭ, că în capitulele începĕtóre mitice-eroice ale bibliei nu se plânge nicĭ la cele mai triste evenimente. Când Adamŭ şi Eva suntŭ goniţĭ din raiu şi audŭ gróznica judecată ce-i nimicesce pe ei şi pe urmaşii lorŭ, nu vérsă nicĭ o lacrimă. Genulŭ umanŭ se prăpădesce în urma potopului şi nu plânge. Numai când ni-se istorisescŭ întêmplărĭ curat omenescĭ, auḑimŭ plângêndu-se şi rîḑêndu-se. Sara este prima femeiă în bibliă, care rîde şi Hagar cea dintâi, care plânge. Ea plânge ca Rachila şi Venusasupra sórtei copilulului ei şi află mângăere dumneḑeéscă ca şi aceste. Mai multŭ se plânge în capirululŭ despre Iosifŭ şi fraţii sĕi.

„Rîsulŭ are timpulŭ sĕu şi plânsulŭ are timpulŭ sĕu", ḑice predicatorulŭ Solomonŭ şi o dovadă despre acésta găsimŭ în psalmĭ, unde se ḑice, că: plângêndŭ păşesce celŭ ce merge sĕ semene în câmpŭ şi chiuindŭ care apoi stogurile acasă. (Va urma.)

móse filantropice și naționale, ce le-a făcutŭ în testamentulŭ sĕu. In biserică a cântatŭ corulŭ și au ținutŭ discursurĭ bine simțite părintele B. Baiulescu de pe amvonŭ, și președintele Eforiei scolare d-lŭ N. Strevoiu. Amĕnunte privitóre la testamentŭ vomŭ publica într'unulŭ din numerii viitorĭ.

***

Programa esamenelorŭ dela scóla civilă de fete a Associațiunei transilvane din Sibiiu: *Vinerĭ în 27 Iuniu* 1890: Inainte de amédĭ dela 8—9 óre Religiunea cu tóte clasele; dela 9—$10\frac{1}{2}$ óre limba română cu classa I și IV.; dela $10\frac{1}{2}$—$11\frac{1}{2}$ óre Geografia cu classa II.; dela $11\frac{1}{2}$—12 óre Fisica cu classa IV. După amédĭ: dela 3—4 óre Chemia cu classa III.; dela 4—5 óre Limba francesă cu tóte clasele. — *Sâmbătă în 28 Iuniu* 1890: Inainte de amédĭ dela 8—$8\frac{3}{4}$ óre limba germană cu clasa I.; dela $8\frac{3}{4}$—$9\frac{1}{2}$ óre Botanica și Mineralogia cu classa II.; dela $9\frac{1}{2}$—$10\frac{1}{2}$ Limba maghiară cu classa III.; dela $10\frac{1}{2}$—11 Aritmetica cu classa I.; dela 11—12 Istoria universală cu classa III. După amédĭ: dela 3—4 óre Musica instrumentală; dela 4—5 óre Declamărĭ și musica vocală, dela 5—6 óre Gimnastica. *Duminecă în 29 Iuniu* la 11 óre se va ține încheerea solemnă și distribuirea atestatelorŭ.

***

Efectele crescerei în institute streine. I-se împărtășesce prin bărbațĭ competențĭ „Telegr. Românŭ", că o fetiță din România, fiica unui advocatŭ din Ploescĭ, care a fostŭ dusă la scóla din claustrulŭ ursulinelorŭ din Sibiiu, în dilele trecute s'a insinuatŭ la parochulŭ românŭ din cetate, că trece la religiunea rom. cat. și într'atâta a fostŭ fanatisată în propunerea sa, încâtŭ pe lângă tóte capacitările parochului românŭ a rĕmasŭ morțișŭ la propunerea sa, și deși pentru dênsa legea de trecerĭ confesionale nu póte avé aplicare, neaparținêndŭ statutului nostru, parochulŭ rom. cat. a primit'o în sînulŭ bisericei rom. cat. E tréba părinților acestei copile, ce vorŭ întreprinde față cu acestŭ pasŭ nesocotitŭ alŭ fiicei lorŭ, noi constatămŭ faptulŭ, și atragemŭ atențiunea tututora asupra efectelorŭ crescerei fetițelorŭ în institute streine.

***

Modificarea legii de incvartirare. Precum află din Pesta „Pol. Corr.", se chibzuesce asupra planului d'a se reduce sarcinele legii de încvartirare militară, stabilindu-se chiriile în orașe după perióde de 10—15 anĭ, ér nu ca până acum după periode de 5 anĭ. Se dice, ca la locurile prea înalte se pune mare pondŭ pe modificarea legii.

***

Trenŭ impedecatŭ de omidĭ. „Budp. Hirlap." anunță din Cincĭ-Bisericĭ: Conducĕtorulŭ locomotivei dela trenulŭ acceleratŭ, ce mergea în dilele trecute dela Pesta la Cincĭ-Bisericĭ, observà aprópe de stațiunea Abaliget o massă négră pe șinĭ și oprì trenulŭ. Cercetându-se, se găsì pe șinĭ o massă grósă de omidĭ, pe o lungă distanță. Conducĕtorulŭ trenului lăsà mătura în josŭ și încercà sĕ curețe șinele, dér înzadarŭ, căcĭ abia merse o distanță trenulŭ și trebuì sĕ'lŭ opréscă. Șinele se făcuseră așa de umede, încâtŭ rótele trenului se'nvêrtiau în locŭ. Personalulŭ trenului trebuì sĕ se cobóre și sĕ presare șinele cu năsipŭ. Astfelŭ numai trenulŭ și-a pututŭ continua drumulŭ, cu o întârdiere de o jumĕtate de oră.

***

Betyarii în Bănatŭ. Din Timișóra se scrie, că o bandă de tâlharĭ înarmațĭ, cu fețele înegrite, ca sĕ nu fiă cunoscuțĭ, năvălì în nóptea spre 12 Iunie n. asupra cotețelorŭ de porcĭ ale lui Stefanŭ Mokry în pădurea de vênatŭ, în care se aflau 200 de porcĭ. Tâlharii însĕ au fostŭ luațĭ la góna de păzitorii de porcĭ și de slugĭ, așa că numai patru porcĭ au pututŭ fura.

***

Concerte. Mai mulțĭ elevĭ ai seminariului „Andreianŭ" din Sibiiu vorŭ arangia în 1/13 Iuliu a. c. în Alba-Iulia unŭ concertŭ împreunatŭ cu jocŭ în favorulŭ bibliotecei scólei poporale. Din Alba-Iulia vorŭ face escursiune prin munții apusenĭ și în trecerea lorŭ prin părțile acelea, vorŭ concerta în 5/17 Iuliu în Abrudŭ, ér în 8/20 Iuliu în Bradŭ.

***

Focŭ. In Rĕșinarĭ au arsŭ în nóptea de Sâmbătă spre Duminecă trei șurĭ. In Oșdolea au arsŭ în dilele trecute mai multe case și edificii economice. In Slâmnicŭ au arsŭ edificiile economice la cincĭ economĭ.

***

Arestatŭ. Foile polone spunŭ, că supusulŭ austriacŭ și studentulŭ dela politechniculŭ din Lemberg, Vlademir Schlein, deși avea pașaportŭ în regulă, a fostŭ arestatŭ fără veste și fără nicĭ unŭ motivŭ de autoritățile ruse din Varșovia și internatŭ în citadela de acolo.

***

Postŭ de magistru poștalŭ e de ocupatŭ în Geoagiulŭ de josŭ, comit. Hunedóra, pe lângă cauțiune de 100 fl. Léfa e 180 fl. pe anŭ, 40 fl. cheltuelĭ de cancelariă, pentru espedare o sumă, ce se va hotărî ulteriorŭ. Petițiile se adreséză la direcția postală în Sibiiu.

***

Păzitorĭ de arestŭ închișĭ. Din Agnita se comunică următórea comică întêmplare: Tunsu Bucurŭ, care fusese închisŭ la judecătoria de cercŭ din Agnita pentru diferite furturĭ, fugise din închisóre, dér gendarmeria îlŭ prinse din nou. Tunsu fù închisŭ într'o chiliă, din care nu mai putea fugi, fiind-că feréstra era fórte susŭ și provĕdută cu gratii de ferŭ. Diua se deschidea feréstra, ca sĕ se aerésca chilia, ér séra se închidea. In 7 Iunie n. pe la 9 óre séra, păzitorii închisorii îșĭ aduseră aminte, că au uitatŭ sĕ închidă feréstra. Doi dintre ei se duseră în chiliă, unulŭ cu unŭ scaunŭ, altulŭ cu unŭ felinarŭ. Pe când celŭ dintêiu se suise pe scaunŭ, ér celalaltŭ îi lumina ținêndŭ în susŭ felinarulŭ, Tunsu se ridicà din patŭ, pe care sta întinsŭ, se furișà pe ușă afară, îi închise pe cei doi păzitorĭ și o luà la sănĕtósa cu cheiă cu totŭ. Cei doi păzitorĭ rĕmaseră închișĭ până a doua di.

Regularea averilorŭ năsĕudene.

Protocolŭ

(Urmare).

6. Terenulŭ de scaldă așa numitŭ „Valea vinului" 'lŭ formézá, atâtŭ parcelele Nr. top. 6051/24, 6051/25, 6051/26 și 6051/27 înferate în prot. fund. pentru comuna Rodna vechiă Nr. 611, precum și acelea terene, pe carĭ le-a câștigatŭ mai târdiu fondulŭ scolasticŭ și carĭ se vorŭ aminti mai josŭ.

In urma acestora decĭ atâtŭ fondulŭ centralŭ scolasticŭ și fondulŭ de stipendiă alŭ districtului Năsĕudŭ, câtŭ și comunele Năsĕudŭ, Feldru, Sângeorgiu și Rodna-vechiă din a cărorŭ hotară s'a compusŭ terenulŭ montanŭ, dechiară prin acésta — și încă în contra dispozițiunilorŭ din pactulŭ dto. 12 Martie 1872 — că abdicŭ pentru totdéuna de dreptulŭ de proprietate la terenulŭ așa numitŭ montanŭ în mărime de 3701 jug. cat. și la terenulŭ de scaldă așa numitŭ „Valea vinului" în mărime de 4 jug. cat. și îlŭ transpunŭ în puterea acestei împăciuirĭ pe erariulŭ regiu, învoindu-se totŭ odată și la aceea, ca tóte acestea realitățĭ în sensulŭ localisărei judecătorescĭ cuprinsă în prot. amintitŭ mai susŭ și a schițelor de împărțire, precum și a operatelorŭ inginerescĭ de sub K 4 și L 4 sĕ se unéscă în unŭ singurŭ corpŭ funduarŭ, și apoi fără de a mai fi dênsele întrebate sĕ se întabuleze pe numele erariului regiu, ca proprietarŭ, în unŭ protocolŭ nou deschidêndŭ în cartea funduară a comunei Rodna vechiă.

Incâtŭ însĕ acelea părțĭ din terenul montanŭ, carĭ zacŭ pe hotarele comunelorŭ Năsĕudŭ, Feldru și Sângeorgiu cam deodată nu s'ar puté uni în unŭ corpŭ funduarŭ, se învoiescŭ, ca acelea terene sĕ se întabuleze cu dreptŭ de proprietate pe numele erariului regiu în protocólele din nou deschidênde în cartea funduară a respectivelorŭ comune, parcele ținĕtóre de terenulŭ montanŭ aflătóre pe hotarulŭ comunei Rodna vechiă însĕ sĕ se transpună deocamdată pe numele erariului regiu în protocolulŭ funduarŭ Nr. 810 a comunei Rodna-vechiă.

In legătură cu acésta de-o parte fondulŭ scolasticŭ centralŭ și de stipendiă a districtului Năsĕudŭ abdice pentru totdéuna de dreptulŭ de a pretinde după terenulŭ montanŭ începêndŭ dela 1 Iulie 1871 arênda statorită pentru fiăcare jugĕrŭ pe anŭ cu câte 25 cr. precum și de pretensiunea de a i-se restitui darea și celelalte spese, ce le-a solvitŭ după acelŭ terenŭ până la finea lui Decemvre 1889, — ér de altă parte se obligă erariulŭ regiu începêndŭ dela 1 Ianuarie 1890 de a solvi însușĭ din alŭ sĕu atâtŭ darea câtŭ și celelalte greutățĭ, ce vorŭ obveni după terenulŭ montanŭ și după terenulŭ scaldei Valea vinului.

De órece însĕ fondulŭ scolasticŭ respective de stipendiă alŭ districtului Năsĕudŭ în scopulŭ de a se lărgi terenulŭ scaldei „Valea vinului" pentru ca sĕ se pótă ridica pe elŭ edificii, a mai câștigatŭ prin cumpĕrarea dreptului de folosință a respectivilorŭ băieșĭ încă parcelele înferate în cartea funduară pentru comuna Rodna vechiă partea I în prot. Nr. 774 sub Nr. top. 2989 și 2990/1, în prot. Nr. 778 sub Nr. top. 5996/2 și 5996/3, în prot. Nr. 779 Nr. top. 5997 și 5998, și în urmă în prot. Nr. 777 Nr. top. 5995, 5996/1, carĭ și altmintrelea se țină de terenulŭ de scaldă în mărime de 4 jugĕre, însĕ sub condițiunea ca edificiele aflătóre pe acele parcele prin respectivii proprietarĭ sĕ se dĕrîme și transpórte de acolo și deórece respectivii proprietarĭ în decursulŭ timpului șĭ-au și depărtatŭ de pe acelea fostele edificii, ér folosința acelorŭ parcele o au lăsatŭ la fondurĭ, fără ca însĕ acelŭ dreptŭ de folosință a resp. băieșĭ sĕ se întabuleze în cartea funduară pe numele fondului scolasticŭ centralŭ resp. a fondului de sipendiă, și fără ca fostele edificii, acum ca neesistente, sĕ se ștérgă din cartea funduară, fondulŭ scolasticŭ centrale resp. de stipendiă a districtului Năsĕudŭ cedéză prin acésta erariului regiu dreptulŭ de folosință câștigatŭ la mai susŭ amintitele parcele băieșescĭ, și se obligă totodată în timpŭ de 60 de dile de a esopera atâtŭ întabularea acelui dreptŭ de folosință pe numele sĕu propriu, câtŭ și ștergerea edificiilor dĕrîmate din cartea funduară, învoindu-se mai departe și la aceea, ca după esoperarea acestora atâtŭ dreptulŭ de proprietate, câtŭ și folosința la numitele parcele sĕ se pótă întabula pe numele erariului regiu montanŭ fără de a mai fi dênsulŭ, adecă, fondulŭ întrebatŭ despre aceea.

Față cu acésta se obligă de altă parte erariulŭ regiu de a replăti fondului scolasticŭ centralŭ resp. de stipendiă a districtului Năsĕudŭ în timpŭ de 30 dile computate dela diua inmanuărei resoluțiunei referitóre la intabularea dreptului de folosință la susŭ amintitele parcele pe numele fondului precum și la ștergerea din cartea funduară a edificiilorŭ dĕrîmate de pe acelea — atâtŭ prețulŭ solvitŭ pentru dreptulŭ de folosință, câtŭ și pentru depărtarea edificiilorŭ de pe acelea cu 1774 fl. 38 cr., câtŭ și spesele făcute cu repararea scaldei Valea Vinului, probate în sumă de 650 fl. 55 cr. adecă la olaltă 2424 fl. 95 cr. v. a. observându-se tot-odată, că scalda așa numită „Valea vinului" dimpreună atâtŭ cu dreptulŭ de folosință câștigatŭ mai târdiu, câtŭ și cu tóte investițiunile s'a și predatŭ deja cu diua de 3 Ianuarie 1890 în posesiunea faptică a erariului regiu.

Erariulŭ reg. crede, că în interesulŭ folosirei pășunilorŭ aflătóre désupra terenului montanŭ, comunele, a cărorŭ proprietate forméză acelea pășunĭ, sĕ pótă folosi fără ceva tacsă drumurile din terenulŭ montanŭ, ce conducŭ la pășunĭ, pentru de a-șĭ puté mâna vitele peste dênsele, asemenea concede fără ceva tacsă de a se puté folosi spre adăparea vitelorŭ dela acelea pășunĭ și acele fântânĭ și isvóre din terenulŭ montanŭ, carĭ suntŭ mai déprope de pășunĭ și la carĭ sĕ pótă merge mai ușorŭ cu vitele, precum și ca sĕ se separeze din terenulŭ montanŭ pe lângă pășunile aflătóre deasupra aceluia o frêmbiă de pădure de celŭ puținŭ 30 orgii lată, eventualŭ după trebuință și mai lată, și acésta spre scopulŭ pentru ca turmele de vite atâtŭ în timpŭ de furtună, câtŭ și de fierbințélă sĕ se pótă scuti acolo. Din acéstă frâmbiă de pădure se vorŭ da păstorilorŭ lemne gratis atâtŭ pentru colibe și staule, câtŭ și pentru focăritŭ, însĕ firesce pe lângă susținerea atâtŭ a pădurei ca atare, câtŭ și a culturei locului ca locŭ de pădure.

(Va urma.)

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS".

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta.)

Berlinŭ, 18 Iunie. „Magdeburger Zeitung" anunță, că din causa subminării palatului din Gacina, Țarulŭ se află în cea mai mare agitațiune. Gacina va rĕmâné pe viitorŭ nelocuită. — Germania a cedatŭ Witu și Téra Somali Angliei, ér ea la rêndu'i a primitŭ Helgoland.

Bucurescĭ, 18 Iunie. In dilele viitóre, guvernulŭ va denunța tractatele comerciale ce le are încheiate cu Germania, Anglia, Elveția, Turcia și Rusia.

ULTIME SCIRĬ.

Dela Sibiiu primimŭ scirea, că *congresulŭ alegĕtorilorŭ sașĭ* a primitŭ în ședința sa de erĭ 17 l. c. *programa stabilită la Sighișóra*, ale căreia liniamente generale le cunoscŭ cetitorii noștri.

DIVERSE.

Intunecimea de sóre parțială dela 17 Iuniu n. Despre întunecimea parțială de sóre, care a fostŭ erĭ între órele 9—12 a. m., putemŭ da următórele amĕnunte: Sĕ scie, că luna își face calea sa în formă eliptică în jurulŭ pămêntului și astfelŭ une-orĭ este mai aprópe de pămêntŭ, ér alte-orĭ mai departe. Diua de 17 Iuniu n. c. a întrunitŭ tóte condițiile, în urma cărora ar fi trebuit sĕ fiă întunecime *totală* de sóre, dér fiindcă tocmai erĭ luna era în celŭ mai estremŭ punctŭ alŭ elipsei, va sĕ dică mai depărtată de pămêntŭ, ea nu acoperea disculŭ sórelui, ci lăsà din sóre neumbritŭ unŭ cercŭ în formă de inelŭ îngustŭ, care aruncă lumină peste periferia lunei asupra pămêntului. In urma acésta umbra lunei devine conică, séu ca unŭ conŭ, alŭ cărui vêrfŭ nu atinge pămêntulŭ. Intunecime totală de sóre decĭ nu s'a vĕdutŭ nicăirĭ pe suprafața pămêntului, ci s'a vĕdutŭ o semi-umbră cercuală, care spre centru e totŭ mai întunecósă, ér spre periferiă mai luminósă. Punctulŭ celŭ mai întunecosŭ alŭ acestei semi-umbre cercuale este acela, unde întinderea transversală a umbrei perfecte a conului atinge pămêntulŭ, ér acésta s'a întêmplatŭ erĭ diminéță la 9 óre și 5 m. pe acelŭ punctŭ alŭ oceanului Atlanticŭ, care zace (dela Greenwich) între 327 gr. 19 m. lungime orientală și 4 gr. 37 m. lățime nordică. Fiindcă la 17 Iunie luna a trecutŭ pe dinaintea discului solarŭ, umbra ce a făcut'o sĕ trécă în lunga sa cale pe pămêntŭ a ajunsŭ la 11 óre și 4 minute pe insula Creta, unde apoi s'a pierdutŭ. Intunecimea inelară de sóre numai acolo s'a pututŭ vedea perfectŭ, unde semi-umbra cercuală a atinsŭ pămêntulŭ. Intunecimea inelară de sóre decĭ, după calcululŭ astronomic, a atinsŭ în mare mĕsură pe Austro-Ungaria și încá astfelŭ, că maximulŭ întunecimei a trebuitŭ sĕ fiă de $^{56}/_{100}$, va sĕ dică mai multŭ cu ceva de jumĕtate. Din Tirolŭ peste Salzburg și peste Austria superióră la 9 óre 24 minute a trebuitŭ sĕ fiă observată întunecimea în Viena; de-aicĭ umbra s'a retrasŭ peste Ungaria și Transilvania și trecêndŭ Carpații peste Galiția în Rusia. Pe tótă linia acésta maximulŭ întunecimei trebuia sĕ fiă de $^{56}/_{100}$.

Fenomenulŭ acesta însĕ, rarŭ în felulŭ sĕu, nu s'a pré pututŭ observa din causa, că cerulŭ a fostŭ înoratŭ.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 18 Iuniu st. n. 1890.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.27	Vênd.	9.29
Argintŭ românescŭ -	„	9.24	„	9.28
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.29	„	9.32
Lire turcescĭ - - -	„	10.56	„	10.61
Imperialĭ - - - -	„	9.52	„	9.57
Galbinĭ .	„	5.45	„	5.50
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	102.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	99.50	„	—.—
Ruble rusescĭ - - -	„	134.—	„	135.—
Mărcĭ germane - -	„	57.40	„	57.60

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Editorŭ și redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 17 Iuniu st. n. 1890

Renta de aurŭ 4%	103.20
Renta de hârtiă 5%	99.55
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare - aurŭ	116.50
dto argintŭ	96.30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	113.50
Bonurĭ rurale ungare	89.10
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	136.25
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	127.—
Renta de hârtiă austriacă	88.90
Renta de argintŭ austriacă	89.65
Renta de aurŭ austriacă	109.55
Losurĭ din 1860	139.75
Acţiunile băncei austro-ungare	967.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	341.25
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	302.75
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.55
Napoleon-d'orĭ	9.32½
Mărcĭ 100 imp. germane	57.60
Londra 10 Livres sterlinge	117.15

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţĭ, că mai avemŭ din anii trecuţĭ numerĭ pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazetei“, precum şi câteva întregĭ colecţiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

Administraţ. „Gaz. Trans.“

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1890.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ acceleratŭ.	Trenŭ acceleratŭ	Tren de persóne	Tren de persóne
Viena	3.25	8.—	10.50	
Budapesta	9.25	2.—	7.35	6.10
Szolnok	11.29	4.05	11.07	9.28
P. Ladány	1.07	5.46	1.20	11.58
Oradea-mare	2.24	7.01	3.02	1.51
	2.32	7.11	3.09	2.06
Mezö-Telegd	3.02	7.41	3.48	2.46
Rév	3.33	8.16	4.31	3.40
Bratca			4.54	4.03
Bucia			5.14	4.25
Ciucia	4.26	9.05	5.40	4.51
Huiedin	4.58	9.35	6.22	5.32
Stana			6.38	5.49
Aghiriş			6.59	6.11
Ghirbĕu			7.11	6.28
Nădĕşel	5.49	Trenŭ de pers	7.24	6.44
Cluşiu	6.02	10.35	7.39	7.04
	6.12	11.02	7.54	8.30
Apahida	6.27	11 23	8.11	8.55
Ghiriş	7.31	12.42	9.18	10.31
Cucerdea	7.55	1.18	9.49	11.19
Uióra		1.25	9 56	11.27
Vinţulŭ de susŭ		1.33	10.02	11.35
Aiud	8.21	1.55	10.22	12.02
Teiuşŭ	8.37	2.14	10.39	12.26
	8.42	2.24	10.57	1.18
Crăciunelŭ		2.49	11.20	1.54
Blaşiu	9.14	3.02	11.36	2.11
Micăsasa		3.33	12.04	2.49
Copşa mică	9.49	3.48	12.23	3.23
Mediaşŭ	10.07		12.39	3.46
Elisabetopole	10.30		1.08	4.27
Sighişóra	11.06		1.50	5.39
Haşfalĕu	11.22		2.06	6.03
Homorodŭ	12.37		3.20	7.51
Augustinŭ			3.56	8.36
Apaţa	1.26		4.19	9.10
Feldióra	1.47		4.44	9.44
Braşovŭ	2.23		5.20	10.31
	2.33		5.30	
Timişŭ	3.15		6.14	11.23
Predealŭ	3.47		6.45	12.08
Bucuresci	9.30		11.35	

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de pers.	Trenŭ acceleratŭ.	Tren de persóne
Bucuresci	7.55			4.45
Predealŭ	1.08		4.10	9.12
Timişŭ	1.37		4.50	9.41
Braşovŭ	2.13		5.50	10.17
	2.43	4.—		10.32
Feldióra	3.12	4.44		11.04
Apaţa	3.32	5.20		11.30
Augustinŭ	3.47	5.47		11.51
Homorodŭ	4 20	6.35		12.27
Haşfalĕu	5.25	8.12		1.35
Sighişóra	5.45	8.47		1.59
Elisabetopole	6.12	9.29		2.32
Mediaşŭ	6.33	10.10		2.59
Copşa mică	6.46	10.32		3.13
	6.48	10.42	11.47	3.18
Micăsasa		11.01	12.04	3.33
Blaşiu	7.22	11.37	12.32	4.03
Crăciunelŭ		11.52	12.44	4.14
Teiuşŭ	7.51	12.23	1.06	4.36
	7.58	1.23	1.30	5.06
Aiudŭ	8.15	1.50	1.54	5.24
Vinţulŭ de susŭ		2.20	2.16	5.45
Uióra		2.28	2.23	5.51
Cucerdea	8.45	2.46	2.39	6.08
Ghirişŭ	9.16	3.33	3.15	6.42
Apahida		5.—	4.32	7.52
Cluşiu	10.36	5.28	4.53	8.10
	10.48	6.05	5.30	8.30
Nădăşelŭ		6.26	5.48	8.50
Ghîrbău		6.42		9.05
Aghireşŭ		6.58	6.11	9.19
Stana		7.24		9.43
B. Huiedin	12.01	7.47	6.43	10.02
Ciucia	12.31	8.27	7.12	10.41
Bucia		8.49		10.56
Bratca		9.08		11.13
Rév	1.10	9.28	7.51	11.32
Mezö-Telegd	1.36	10.04	8.17	12.07
Oradea-mare	2.01	10.41	8.42	12.41
	2.08	11.06	8.47	1.09
P. Ladány	3.31	1.19	10.09	3.03
Szolnok	5.11	3.31	11.51	5.10
Budapesta	7.15	6.35	1.55	8.15
	8.40	6.50	2.25	10.40
Viena	1.40	3.—	7.20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ acceleratŭ.	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena	8.—	10.50	3.25
Budapesta	2.—	8.15	9.40
Szolnok	4.20	11.18	1.02
Aradŭ	8.10	3.50	5.27
	Trenŭ omnibus 2.20	4.10	5.50
Glogovaţŭ	2.34	4.22	6.02
Gyorok	3.05	4.46	6.23
Paulişŭ	3.23	4.58	6.34
Radna-Lipova	3.39	5.16	6.52
Conop		5.38	7.17
Bĕrzava		5.53	7.33
Soborşinŭ		6.15	8.20
Zamŭ		6.58	8.49
Gurasad.		7.22	9.16
Ilia		7.38	9.32
Branicica		7.54	9.51
Deva		8.14	10.18
Simeria (Piski)		8.43	10.44
Orăştia		9.12	11.14
Şibotŭ		9.34	11.39
Vinţulŭ de josŭ		9.56	12.05
Alba-Iulia		10.17	12.26
Teiuşŭ		10.44	12.58

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ acceleratŭ.	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Teiuşŭ		12.59	4.51
Alba-Iulia		1.39	5.27
Vinţulŭ de josŭ		1.56	5.44
Şibotŭ		2.23	6.06
Orăştia		2.49	6.28
Simeria (Piski)		3.37	7.10
Deva		3.53	7.26
Branicica		4.18	7.48
Ilia		4.43	8.10
Gurasada		4.53	8.21
Zamŭ		5.21	8.48
Soborşinŭ		5.56	9.17
Bĕrzava		6.46	9.54
Conopŭ		7.02	10.09
Radna-Lipova	5.49	7.36	10.38
Paulişu	Trenŭ omnibus 6.06	7.50	10.51
Gyorok	6.24	8.03	11.03
Glogovaţ	6.53	8.26	11.27
Aradŭ	7.06	8.38	11.38
	7.45	9.05	12.10
Szolnok	11.51	2.25	4.47
Budapesta	1.55	5.50	7.45
Viena	7.20	1.40	6.05

Copşa-mică—Sibiiu

	Tr. de p.	T. de p.	Tr. omn
Copşa-mică	4.05	10.47	7.10
Şeica mare	4.35	11.17	7.43
Lómneşŭ	5.16	11.58	8.27
Ocna	5.47	12.29	8.59
Sibiiu	6.10	12.52	9.23

Sibiiu-Copşa-mică

	Tr. omn.	Tr. de p.	Tr. de p
Sibiiu	7.35	4.34	9.50
Ocna	8.02	4.58	10.14
Lómneşŭ	8.30	5.25	10.40
Şeica mare	9.05	5.55	11.10
Copşa-mică	9.34	6.20	11.35

Cucerdea-Oşorheiu Reghinulŭ săsescŭ

	Tr. de p.	Tr. de p.	Tr. omn.
Cucerdea	2.55	8.20	2.56
Cheţa	3.25	8.50	3.29
Ludoşŭ	3.46	9.11	4.06
M.-Bogata	3.56	9.20	4.15
Iernutŭ	4.33	9.57	4.54
Sânpaulŭ	4.48	10.12	5.10
Miraşteu	5.11	10.35	5.34
Oşorheiu	5.30	10.54	5.35
	5.50	4.58	
Reghinul-săs.	7.26	7.—	

Simeria (Piski)-Petroşenĭ

	T. d. p.	T. omn.	T. omn.
Simeria	7.17	11.28	3.50
Streiu	7.54	12.12	4.32
Haţegŭ	8.45	1.08	5.20
Pui	9.39	2.03	6.15
Crivadia	10.37	2.51	7.03
Baniţa	11.26	3.30	7.43
Petroşenĭ	12.—	4.02	8.15

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

	T. omn.	T. omn.	T. omn.
Petroşeni	6.05	10.42	4.03
Baniţa	6.45	11.23	4.49
Crivadia	7.26	11.57	5.24
Pui	8.07	12.33	6.04
Haţegŭ	8.51	1.19	6.43
Streiu	9.41	2.09	7.28
Simeria	10.20	2.47	8.—

Reghinulŭ săsescŭ-Oşorheiu-Cucerdea

	Tr. omn.	Tr. de p.	Tr. de p
Reghinul-săs.		8.25	8.—
Oşorheiu		10.—	9.49
	7.24	5.54	10.20
Miraşteu	7.44	6.14	10.39
Sânpaulŭ	8.07	6.37	11.02
Iernutŭ	8.29	6.58	11.23
M. Bogata	9.02	7.28	11.53
Ludoşŭ	9.35	7.41	12.06
Cheţa	9.51	7.57	12.22
Cucerdea	10.23	8.25	12.50

Aradŭ—Timişóra

	T. omn.	T. omn.
Aradŭ	6.18	4.18
Aradulŭ nou	6.40	4.40
Németh-Ságh	7.05	5.05
Vinga	7.33	5.33
Orczifalva	7.56	5.50
Merczifalva	8.14	6.06
Timişóra	9.04	6.50

Timişóra—Aradŭ

	T. omn.	T. omn.
Timişóra	6.30	1.10
Merczifalva	7.23	1.59
Orczifalva	7.49	2.19
Vinga	8.16	2.46
Németh-Ságh	8.37	3.03
Aradulŭ nou	9.09	3.41
Aradŭ	9.25	3.55

Simeria (Piski)-Unied.

	Tr. omn.
Simeria (Piski)	4.—
Cerna	4.21
Uniedóra	4.50

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	7.40	10.50	3.56	9.30
Turda	8.—	11.10	4.10	9.50

Turda—Ghirişŭ

Turda	6.05	9.40	2.40	8.20
Ghirişŭ	6.25	10.—	3.—	8.40

Unied.-Simeria (Piski).

Uniedóra	9.25
Cerna	9.51
Simeria	10.10

Mureşŭ-Ludoşŭ-Bistriţa

	T. omn.
Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.—
Ţagŭ-Budatelecŭ	6.48
Bistriţa	9.59

Bistriţa-Murĕşŭ-Ludoşŭ

	T. omn
Bistriţa	1.16
Ţagŭ-Budatelecŭ	4.50
Murĕşŭ-Ludoşŭ	7.21

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	5.—	11.25
Odorheiu	7.49	1.50

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	8.40	2.45
Sighişóră	10.52	5.28

Nota: Numerii încuadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU Braşov.